

TEATRALNA PODRÓŻ MONETY...

Czyż nie jest to intrygujący tytuł? Myślę, że tak. Uczniowie Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego w Częstochowie odbyli teatralną podróż razem z monetą po Europie. Odwiedzili europejskie kraje w ramach Partnerskiego Projektu Szkół Programu Comenius, Program „Uczenie się przez całe życie”. Realizowany przez uczniów projekt nosi tytuł „Teatralna podróż monety przez europejską historię”, tytuł w oryginale brzmi „Drama journey of a coin throughout European history”. Uczniowie Gimnazjum nr 1 współpracowali z trzema szkołami w państwach Unii Europejskiej: z Włochami, dokładnie ze szkołą w Gela na Sycylii, z Grecją i Węgrami. Nasze szkoły partnerskie to:

- *Włochy*: Scuola secondaria di primo grado „Ettore Romagnoli” w Gela.
Adres strony szkoły: www.scuolamediaromagnoli.it
- *Węgry*: Baktay Ervin Gimnázium és Vizügyi Szakközép w Dunaharaszti.
Adres strony szkoły: www.baktay.sulinet.hu
- *Grecja*: 19th Athens High School „ATHENA PALLADA” w Atenach.

Celem projektu było uczenie się historii metodą dramy i zajęć teatralnych. Uczniowie dowiedzieli się, że edukacja muzealna to efektywna metoda uczenia się historii. W projekcie uczniowie uczyli się o europejskich wydarzeniach historycznych i kulturalnych, monetach oraz innych eksponatach muzealnych w muzeach i wykopaliskach archeologicznych. Każda szkoła partnerska wybrała archeologiczno-historyczne miejsce swoich badań, aby w szczególności zainteresować się historią tego miejsca oraz historią monet będących w użyciu od zamierzonych czasów do teraźniejszości. Turcja, a dokładnie Lydia znajdująca się na terenie dzisiejszej Turcji jest miejscem, gdzie prawdopodobnie po raz pierwszy użyto monet. Zatem droga monety w europejskiej cywilizacji prowadzi z Turcji, poprzez Grecję, Włochy, Węgry, aby wreszcie przywędrować do Polski.

Pierwszym ważnym działaniem, dzięki któremu partnerzy mogli poznać się lepiej było wykonanie prezentacji PowerPoint na temat swojej szkoły i miejsca zamieszkania oraz prezentacje o systemie oświaty w Polsce. Partnerzy projektu, czyli Włosi, Grecy i Węgrzy również przygotowali podobne prezentacje. Były one cenną wartością i źródłem informacji na temat typów szkół w krajach partnerskich, kształcenia na różnych poziomach, ustaw prawnych określających funkcjonowanie oświaty oraz placówek oświatowych czy też metod finansowania szkolnictwa. Dla nas, nauczycieli cenne były również informacje na temat kształcenia nauczycieli, metod ich pracy, materiałów stosowanych podczas zajęć, podstawy programowej oraz przedmiotów nauczania.

25-osobowa grupa uczniów Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego w Częstochowie zwiedziła Rezerwat Archeologiczny w Częstochowie, gdzie obejrzała cmentarzysko, którego zachowany fragment „in situ”, użytkowany był przez ludność kultury łużyckiej. Uczniowie obejrzała naczynia kultury łużyckiej, bransolety i szpile kultury przedłużyckiej, sól oraz inne eksponaty. Dowiedzieli się, że odnaleziono tu groby szkieletowe i ciało palne charakterystyczne dla naszego regionu. Uczniowie zainteresowali się kulturą łużycką rozwijająca się od początku XIII wieku przed Chrystusem, która objęła swym zasięgiem większość ziem polskich. W Rezerwacie Archeologicznym uczestniczyli w warsztatach, podczas których wykonali z modeliny paciorki na wzór rzymskich paciorków szklanych, które stanowiły formę płaciwa w dawnych czasach. Warsztaty przeprowadziła Gerta Bielińska, archeolog z Muzeum Częstochowskiego. W kwietniu 2012 roku odbyło się również spotkanie grupy uczniów ze znawcą monet, Łukaszem Pabichem z działu historii Muzeum Częstochowskiego. Znanca monet przedstawił uczniom prezentację PowerPoint na temat historii monety w Polsce, rodzajów monet wydawanych od początków państwa polskiego oraz opowiedział o skarbach, które odkryto na terenie Polski oraz w Częstochowie. 20 maja 2012 roku 25 uczniów naszej szkoły wzięło udział w warsztatach plastycznych „Moneta w polskiej historii” przeprowadzonych przez częstochowskiego malarza i nauczyciela Marka Czarnołęs-

kiego. Podczas warsztatów uczniowie wykonywali polskie średniowieczne monety oraz drobne przedmioty kultury ludowej z masy solnej. Stałym elementem działań polskich uczniów i uczniów szkół partnerskich było wykonywanie prezentacji o sobie, swoich zainteresowaniach przed każdą wizytą partnerską. Dzięki temu uczniowie mogli spojrzeć na swoje twarze i wymienić maile przed spotkaniem.

* * *

SPOTKANIE W GELA

Pierwsza wizyta partnerska, w której uczestniczyły uczennice – Agata Smolağ, Natalia Świąć i Karolina Wojtal odbyła się w Gela na Sycylii w maju 2012 roku. Po przybyciu do Gela polska grupa została serdecznie powitana przez włoskich nauczycieli, koordynatora projektu Tizianę Finocchiaro, dyrektora szkoły – Giuseppe Orlando oraz przez włoskie rodziny. Następnego dnia odbyło się oficjalne powitanie w zabytkowym kościele St. Blaise, pochodzącym z czasów greckiego panowania na Sycylii. Uczniowie dowiedzieli się, że kościół ten jest miejscem oficjalnych spotkań dla tutejszej społeczności, dlatego też przybyli na nie również rodzice włoskich uczniów. Następnie, przy akompaniamencie werbli cała grupa Comeniusa powróciła do szkoły goszczącej „Scuola secondaria di primo grado „Ettore Romagnoli”, gdzie obejrzelśmy występ szkolnego zespołu cheerleaderek, zespołu akrobatycznego oraz wysłuchaliśmy koncertu szkolnej orkiestry. Ogromne wrażenie zrobił na nas występ orkiestry, ponieważ niestety w naszej szkole jej nie mamy. W południe zaproszono wszystkich na pyszny lunch, podczas którego zaserwowano miejscowe smakołyki, takie jak arancini, dania z karczochów oraz pistacjowe i migdałowe słodkości.

Po lunchu uczniowie uczestniczyli w zajęciach muzycznych.

W Gela zwiedziliśmy Regionalne Muzeum Archeologiczne, gdzie zobaczyliśmy między innymi Kolekcję Navarra, składającą się z 600 eksponatów, a najstarsze z nich pochodzą z VIII wieku przed naszą erą. W muzeum znajdują się również naczynia użytkowe produkowane w Gela w XII–XIII wieku oraz zbiór 2000 monet. W muzeum odbyły się warsztaty, podczas których uczniowie dzielili się swoją wiedzą na temat dziedzictwa historyczno-kulturowego swojego miasta. Tego samego dnia pojechaliśmy do Caltagirone, którego historyczne centrum zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. W Muzeum Ceramiki w Caltagirone naszym oczom ukazały się wazy, amfory, figurki, płytki ceramiczne produkowane w mieście i okolicy w ciągu ostatnich 5 tysięcy lat.

*W Muzeum Ceramiki w Caltagirone.
Uczennice Karolina Wojtal i Agata Smolağ*

Niepowtarzalną atrakcją miasta Caltagirone są monumentalne schody Świętej Marii z Gór, składające się ze 142 stopni. Każdy stopień udekorowany jest ręcznie wykonaną ceramiką, a schody bardzo często ukwiecone są dywanem kwiatów.

Następny dzień spędziliśmy w Agrigento, które słynie z Doliny Świątyń. Zobaczyliśmy tam monumentalną Świątynię Concordia, pochodzącą z V wieku p.n.e., która jest jedną z najważniejszych w doryckiej architekturze. Jest tam również Świątynia Herkulesa i Świątynia Dioscuri. W Gela cała grupa projektowa zwiedzała fortyfikacje obronne leżące

w zachodniej części miasta zwanej Capo Soprano. Uczniowie dowiedzieli się, że mury obronne miasta zostały przebudowane w 338 r. p. n. e. przez wodza i polityka korynckiego zwanego Timoleons. W godzinach wieczornych pod Kolumną Dorycką, w Regionalnym Muzeum Archeologicznym uczniowie włoskiej szkoły partnerskiej zaprezentowali przedstawienie na temat historii Gela i monety w starożytności. Przedstawienie odbyło się w naturalnej scenerii, na wzgórzu, na tle zachodzącego słońca, co zrobiło na wszystkich zdumiewające wrażenie.

Schody Świętej Marii z Gór w Caltagirone.

Od lewej: koordynator projektu – Jadwiga Starnawska-Przydacz i dyrektor Gimnazjum nr 1 w latach 2007–2012 – Małgorzata Kwapisz

Po uroczystości rodzice włoskich uczniów zaprosili nas na pizzę do jednej z miejscowych pizzerii. W ostatnim dniu w szkole goszczącej odbyła się uroczystość „Monety w Europie”, podczas której przedstawiciele szkół partnerskich umieścili monety pochodzące z ich krajów na włoskim logo projektu „Teatralna podróż monety przez europejską historię”. Na szkolnym patio odbył się również targ wielokulturowy, podczas którego każda szkoła partnerska wystawiła charakterystyczne produkty dla swojego kraju. Po prezentacji stoisk Węgier, Włoch, Grecji i Polski uczniowie przystąpili do robienia zakupów z wykorzystaniem przygotowanych wcześniej monet. Nasi uczniowie zakupili bardzo ciekawe węgierskie, włoskie i greckie towary. Wizyta w Gela, oprócz doświadczeń związanych z poznaniem nowego miejsca, nowej kultury, nowych ludzi, dała uczniom i nauczycielom nieocenione źródło porozumiewania się w języku angielskim. Nasza podróż do Gela została zaprezentowana społeczności szkolnej, podczas której Agata Smoła, Natalia Świąć i Karolina Wojtal opowiadały o swoich wrażeniach, ciekawych miejscach i rodzinach włoskich, które opiekowały się nimi. Uczniowie naszego gimnazjum obejrzeni również wystawę towarów przywiezionych przez polskich uczniów. Miasto Gela położone na wzgórzu, nad Morzem Śródziemnym zachwycało nas swoimi wąskimi uliczkami, zabytkami z czasów greckich oraz niezwykle gościnną i serdeczną przyjąciem. To pierwsze spotkanie projektowe było wspaniałą okazją, nie tylko dla uczniów, ale i dla nauczycieli, do poznania nowych ludzi, nowych kultur, nowych miejsc oraz udoskonalilo naszą komunikację językową. Uczniowie poznali nowe wydarzenia historyczne za pomocą zajęć teatralnych, edukacji muzealnej oraz uczyli się historii w sposób kreatywny i twórczy.

* * *

SPOTKANIE W CZĘSTOCHOWIE

Partnerskie Projekty Szkół to nie tylko wyjazdy zagraniczne, to oczywiście przyjmowanie zagranicznych delegacji u nas. Spotkanie projektowe delegacji z Włoch, Węgier i Grecji odbyło się w Częstochowie we wrześniu 2012 roku. Przed spotkaniem uczniowie podejmowali różnorodne działania projektowe, przygotowując się do targu wielokulturowego. Jednym z nich były warsztaty pod kierownictwem nauczyciela Jadwigi Starnawskiej-Przydacz, podczas których uczniowie malowali anioły na sklejce, ponieważ stanowią one fragment kultury ludowej, religijnej naszej polskiej kultury. W sumie uczniowie wykonali 20 aniołów. Uczniowie pod opieką Jadwigi Starnawskiej-Przydacz przygotowali logo projektu, które teraz znajduje się na wystawie projektu w naszej szkole. Ponadto uczniowie przygotowali broszurę projektu przedstawiająca historię Krakowa oraz monety w Polsce, broszurę o Częstochowie i Jasnej Górze, gazety ściennie przedstawiające kraje partnerskie, gazety ściennie prezentujące nasze zwyczaje i tradycje, następne monety na targ wielokulturowy, 15 bransoletek z muliny z imionami uczniów z zagranicy. Nauczyciel techniki, Lidia Szczygiol upiekła 55 sztuk pierników w kształcie serca, logo szkoły i okrągłe, udekorowane różnymi ozdobami. Uczniowie pod opieką Lidii Szczygiol wykonali również całe mnóstwo ozdób z papieru. W projekcie współpracowałam również z rodzicami uczniów, bez których projekt nie mógłby zaistnieć. Kasia Starnawska wspólnie ze swoją mamą, Renatą Starnawską wykonała z masy solnej przepiękne anioły oraz flagi krajów partnerskich, które zachwyciły gości z zagranicy.

W sobotę, 22 września 2012 roku włoska delegacja została powitana przez polskich uczniów wraz z ich rodzicami oraz Jadwigą Starnawską-Przydacz. Polscy uczniowie goszczący uczniów z zagranicy to: Max Słabosz, Ola Organa, Kasia Pietrzyk, Małgosia Wojtania, Agata Smolağ, Natalia Świąć i Karolina Wojtal. W sumie gościliśmy 25 gości zagranicznych.

Uczniowie swoją przygodę z „Comeniusem” zaczęli 24 września 2012 roku. Wędrując do Urzędu Miasta Częstochowy grupa projektowa podziwiała rzeźby Jerzego Kędziory, przedstawiające akrobatów zawieszonych na linach. Naszym gościom bardzo się one podobały. W sali sesyjnej Urzędu Miasta Częstochowy powitał nas Wiceprezydent Miasta Częstochowy Przemysław Koperski i podarował nam broszury, przewodniki i smycze z logo naszego miasta. Później przejechaliśmy nowym tramwajem „Twist” do naszej szkoły, gdzie rodzice przygotowali wspaniały lunch. Zagraniczna młodzież i nauczyciele mieli możliwość spróbować ciast, takich jak: karpatka, sernik, piernik czy szarlotka. Stół pięknie przygotowali rodzice uczniów. Po posiłku obejrzelśmy przedstawienie przygotowane przez Szkolne Koło Teatralne pod kierownictwem Doroty Ociepy. Scenariusz przedstawienia został napisany przez uczniów pod opieką Piotra Tarnowskiego. Jego tematyka dotyczyła naszego patrona Jana III Sobieskiego.

Szkolne Koło Teatralne przygotowało spektakl „Akt futurystyczno-apolityczny pt. Goście, goście czyli Jan III Sobieski w Częstochowie”. Akcja przedstawienia dzieje się we wrześniu 2012 roku w super tajnej bazie wojskowej, w której profesor Zdzisław Dąbrowski zapoznaje polskich generałów z wynalazkiem umożliwiającym podróże w czasie. Wspólnie postanawiają, że aby zmienić przyszłość, powinni się cofnąć do przeszłości, a mianowicie do czasów Jana III Sobieskiego. Tymczasem w Gimnazjum nr 1 trwa lekcja historii poświęcona naszemu wielkiemu władcy. Uczniowie przypominają jego zasługi jako króla, wodza, a także autora niezapomnianych listów do Marysienki. Lekcja trwa, a tu nagle i niespodziewanie pojawia się na niej – Jan III Sobieski. Pomyłka wojskowych naukowców powoduje, że zamiast przenieść współczesnych żołnierzy do czasów Sobieskiego, przenieśli Sobieskiego... w nasze czasy. Uczniowie oprowadzają króla po szkole, chwając się jej osiągnięciami. W wyniku tej nieoczekiwanej wizyty nasz patron zobowiązuje się zadbać o przyszłość naszego kraju po swoim powrocie do przeszłości, w wyniku czego zastajemy współczesność przemienioną, której symbolami stają się: gaz łupkowy, geotermia oraz brak GMO. W przedstawieniu oprócz elementów nam współczesnych wystąpiły też akcenty historyczne, takie jak ślub Jana Sobieskiego z Marią Kazimiłą, bitwa pod Chocimiem i oczywiście bitwa pod Wiedniem. Natomiast zakończenie przedstawienia należało już jak najbardziej do współczesności – aktorzy zatańczyli wspólnie „Gangnam style” ku uciesze widzów i własnej.

Następnego dnia 40-osobowa grupa uczniów polskich i zagranicznych wraz z opiekunami udała się do Oświęcimia. Zwiedzanie obozu rozpoczęliśmy od Państwowego Muzeum Auschwitz 1, po którym oprowadzała nas pani przewodnik, ciekawie opowiadając o potwornościach tego miejsca. Obejrzelśmy pomieszczenia, w których przebywali więźniowie, między innymi celę świętego Maksymiliana Kolbego. Olbrzymie wrażenie zrobili

na nas zgromadzone tam rzeczy osób pomordowanych w obozie. Zgodnie z tematem projektu, zaprezentowano nam zbiór monet, zgromadzonych w muzeum. Były tam eksponaty numizmatyczne z Polski, Czech, Niemiec, Rumunii i innych krajów. Oglądanie tych monet było dla nas tym bardziej cenne, że nie są one udostępniane zwiedzającym. Specjalnie dla nas przygotowano ekspozycję tych monet znalezionych na terenie niemieckiego obozu zagłady w Oświęcimiu. Niestety, nie pozwolono nam wykonać żadnych zdjęć tychże monet. Następnie udaliśmy się do obozu Auschwitz Birkenau. Tam obejrzelśmy baraki więźniów oraz ich miejsca pracy. Muzeum w Auschwitz zrobiło na wszystkich olbrzymie wrażenie i na nas Polakach, jak i na naszych gościach. Kolejnym punktem naszej wycieczki było Muzeum Chleba w Radzionkowie. Tam obejrzelśmy film dotyczący szacunku do chleba oraz poznaliśmy sprzęt gospodarstwa domowego, który był używany w domach 100 lat temu. Nie ominęło nas również pieczenia własnego chleba. Było przy tym sporo śmiechu i zabawy. Wycieczka dostarczyła nam wielu niezapomnianych wrażeń.

Obowiązkowym punktem zwiedzania dla zagranicznych gości jest zawsze Kraków. Pierwszą atrakcją wycieczki było Muzeum Narodowe, w którym mieliśmy przyjemność obejrzeć zbiór monet. Denar Bolesława Chrobrego, grosz krakowski Kazimierza Wielkiego, studukatówka Zygmunta III Wazy i medale z portretami Jagiellonów – to tylko niektóre z 29 bezcennych monet i medali pochodzących z najlepszej na świecie kolekcji polskich numizmatów. Muzeum Narodowe, którego oddział mieści się w Pałacu Biskupa Erazma Ciołka, było dla nas ważnym etapem tej wyprawy. Następnie udaliśmy się na Wawel. Tam zwiedziliśmy Wawel Zaginiony, który jest rezerwatem archeologiczno-architektonicznym, ukazującym architekturę oraz historię średniowiecznego Wzgórza Wawelskiego. Goście mogli podziwiać wyroby z żelaza oraz liczne monety – w tym także denary Bolesława Szczodrego, Władysława Hermana, Władysława Łokietka, a także monety Władysława Jagiełły, Kazimierza Jagiellończyka, Władysława Warneńczyka oraz Jana Olbrachta. Część wystawy stanowią również przedmioty metalowe, szklane, wyroby z kości: pierścionki, kości do gry, zbiór średniowiecznych naczyń glinianych oraz modele insygniów królewskich. Potem udaliśmy się do Kościoła Mariackiego, aby zobaczyć sławny ołtarz Wita Stwosza. Wszyscy chętnie robili zdjęcia i wysłuchali Hejnału Mariackiego. Na koniec każdy miał okazję zwiedzić Rynek i Sukiennice. Można było również przejechać się dorożką, obejrzeć komika, wysłuchać miejscowych grajków, spróbować krakowskich precelków oraz miejscowych specjalów w restauracji i kupić sobie pamiątkę z tego pięknego miasta. Dowiedzieliśmy się również wiele ciekawych informacji na temat historii Polski. Myślę, że wycieczka podobała się polskim uczniom jak i zagranicznym.

Grupa Comeniusa odwiedziła również Rezerwat Archeologiczny w Częstochowie oraz Klasztor Jasnogórski, gdzie ogromne wrażenie zrobiło na zagranicznych gościach odsłonięcie i zasłonięcie Cudownego Obrazu. W ostatnim dniu cała grupa obejrzała przedstawienie przygotowane przez nauczyciela języka polskiego Dorotę Ociepę. Przedstawienie poświęcone było historii polskiej monety. Spektakl „Pecunia non olet” prowadził widzów ścieżkami, którymi podróżowały monety różnych okresów historycznych – od starożytnych Rzymian, poprzez czasy Bolesława Chrobrego, Władysława Jagiełły, Jana III Sobieskiego, aż po współczesność. Po lunchu przygotowanym przez rodziców polskich uczniów, a były to na przykład gołąbki i pierogi z serem, ciasta, owoce, napoje odbyła się uroczystość „Monety w Europie” i oczywiście targ wielokulturowy.

* * *

SPOTKANIE W ATENACH

W maju 2013 roku uczniowie Gimnazjum nr 1 odbyli kolejną podróż w starożytność, tym razem do Aten. Powitanie nastąpiło w ateńskiej szkole 19th Athens High School „Athena Pallada”, gdzie odbyła się uroczystość monet i każda delegacja zaprezentowała sławną postać ze swojego kraju przedstawiającą jej dziedzictwo kulturowe. Nasza delegacja zaprezentowała sławnego pianistę i muzyka Fryderyka Chopina. Na wstępie, Kasia Pietrzyk przedstawiła prezentację PowerPoint o słynnym kompozytorze, Max Słabosz zagrał „Poloneza B-dur” i „Marsz żałobny” Chopina, a Ola Organa zaśpiewała pieśń. Uczniowie greckiej szkoły zatańczyli ich tradycyjne tańce, m.in. taniec Greka Zorby.

Po lunchu cała grupa projektowa zwiedzała historyczne centrum Aten, znajdujące się w pobliżu Akropolu, Plaka-Monastiraki. Plaka jest usytuowana u stóp Akropolu ponad

starożytną agorą. Znajdują się tam XVIII-wieczne kamienice, kręte uliczki, restauracje i sklepy z pamiątkami. Zabytkowe budynki w tej części miasta stoją często na fundamentach pamiętających jeszcze czasy starożytności.

Na Placu działa też kilka muzeów. Plaka jest znana jako „Sąsiedztwo bogów” ze względu, że Akropol jest usytuowany na szczycie wzgórza. Całe popołudnie spacerowaliśmy kamiennymi uliczkami wokół Akropolu, patrząc również na antyczne pozostałości, jak na przykład Wieża Wiatrów, pozostałości Biblioteki Hadriana, dawny meczet Fethiye Tzami – Meczet Zdobywców, Łuk Hadriana. Zwiedzając Plakę-Monastiraki rozpoczęliśmy naszą przygodę z antyczną historią Grecji. Następnego dnia, we wtorek pojechaliliśmy na wycieczką do Myken, które jest położone 90 km na północ od Aten, na północno-wschodnim Peloponezie. Po drodze zwiedziliśmy Kanał Koryncki, który jest kanałem wodnym żeglugi morskiej, łączącym Morze Egejskie (Zatoka Saronijska) z Morzem Jońskim (Zatoka Koryncka). Kanał ten przecina Przesmyk Koryncki, oddzielając tym samym półwysep Peloponez od głównej części Grecji, czyniąc go faktycznie wyspą. Niemal u wylotu Kanału Korynckiego leży miasto Korynt.

W szkole ateńskiej, po uroczystości „Monety w Europie”. Od lewej: Aleksandra Organa, Max Stabosz, Katarzynn Pietrzyk, Jadwiga Starnawska-Przydacz i Halina Podlas.

Mykeny to kolebka greckiej cywilizacji w II tysiącleciu p.n.e. , stanowiąca potęgę siły militarnej w południowej Grecji i potężny ośrodek kultury mykeńskiej. Uczniowie dowiedzieli się, że według mitologii, Mykeny założył Perseusz – założyciel dynastii Perseidów. Do Myken weszliśmy przez Bramę Lwa zbudowaną około 1250 lat p.n.e. Centralnym miejscem Myken była cytadela, której obejrzeliliśmy tylko pozostałości. Zobaczyliśmy tam również „groby szybowe” i „groby kopułowe” charakterystyczne dla dynastii Perseidów i Atrydów. Jednym z mitycznych królów Myken był Agamemnon z rodu Atrydów, zdobywca Troi, bohater wiersza Juliusza Słowackiego zatytułowanego „Grób Agamemnona”. Opuszczając Mykeny po drodze wstąpiliśmy, aby obejrzeć słynny Grób. Po latach badań okazało się, że nie jest to Grób Agamemnona, a prawdopodobnie jest to skarbiec Arteusza. Później zobaczyliśmy starożytny amfiteatr w Epidauros zbudowany najprawdopodobniej ok. 330 r. p.n.e. i zaprojektowany przez Polikleta Młodszego. Widownia mieści ponad 14 tysięcy widzów. Teatr cechuje się doskonałą akustyką, wskutek czego szept czy szelest na scenie słyhać było nawet w najbardziej oddalonym rzędzie. Nadal są tu wystawiane dramaty starożytnych greckich dramaturgów. Mogliśmy dotknąć i zobaczyć na własne oczy wszystko to, czego do tej pory uczyliśmy się na lekcjach i oglądaliśmy w telewizji. Amfiteatr również przeniósł nas w odległe

czasu starożytności. Tego samego dnia pojechaliśmy jeszcze do Nafplio, portowego miasta leżącego na Peloponezie. Nafplio było stolicą Grecji po odzyskaniu niepodległości od roku 1821 do 1834. Po wyjściu z autokaru od razu zauważyliśmy zamek Palamidi, który miał strategiczne znaczenie w XIX wieku. Na wodzie zauważyliśmy inny zamek zbudowany przez Wenecjan, ponieważ miasto należało do Wenecji w XIV i XV wieku. Miasto sprawiło na nas bardzo miłe wrażenie, chociaż to był dopiero początek marca, wyglądało tak jakby czekało na przybycie turystów. Czyste uliczki i pięknie odrestaurowane domy, hotele i restauracje. Wracając do Aten odwiedziliśmy Galerię Sztuki Antycznej, gdzie prezentowane są amfory oraz inne naczynia sztuki użytkowej produkowane przez miejscowych artystów. W godzinach wieczornych, pełni wrażeń i zachwytu wróciliśmy do Aten.

Kolejna podróż w starożytność to Laurion (Lavrio), gdzie zobaczyliśmy starożytną kopalnię srebra, w której wydobywano materiał do produkcji ateńskich monet. Pozyskiwano tu również miedź i ołów. Dowiedzieliśmy się, że w starożytności niewolnicy i skazańcy pracowali tu w bardzo trudnych warunkach przy wydobywaniu rud żelaza. Zwiedziliśmy rozległe muzeum przemysłu, zwane Parkiem Przemysłowym Lavrio. Uczniowie uczestniczyli w warsztatach, podczas których wykonywali ateńskie monety, z głową Ateny i sową jako symbolem mądrości na odwrocie. Podczas innych warsztatów uczniowie oglądali minerały pod mikroskopem wydobywane na tym obszarze. Zwiedziliśmy również Muzeum Geologiczne, gdzie obejrzelśmy wiele cennych minerałów, takich jak: malachit, piryt, kalcyt czy granit. Były to wielkie bryły minerałów zachwycające feerią barw i kształtów. Po tych przeżyciach z głębi ziemi udaliśmy się w kierunku Sunion, gdzie w pobliżu znajdują się ruiny świątyni Posejdona, boga morza w mitologii klasycznej. Robiąc pamiątkowe zdjęcia przed świątynią Posejdona myśleliśmy, że historia „kłania nam się w pas”, a greccy uczniowie z zaskoczeniem i niedowierzaniem słuchali, że my uczymy się w naszych szkołach mitologii greckiej, rzymskiej, czy też starożytnej historii Grecji i Rzymu. Pełni wrażeń i z głowami przepełnionymi historią wracaliśmy z wycieczki, aby następnego dnia zwiedzić Państwowe Muzeum Archeologiczne w Atenach, gdzie zgromadzone są eksponaty Cywilizacji z Cyklad, która rozwijała się w czasie epoki brązu (3200–1100 p.n.e.). Cyklady są to wyspy na Morzu Egejskim, takie jak Serifos, Paros, Naxos, Sikinos, Syros oraz inne. W Muzeum Archeologicznym zobaczyliśmy naczynia użytkowe – misy, dzbany, wazy, garnki, patelnie marmurowe, naczynia i figurki oraz ozdoby. Najbardziej charakterystyczne były naczynia z długim i wąskim dziobem, kształtem przypominającym „gęsią szyję” oraz figurki ludzkie w kształcie wiononczeli. Zainteresowały nas również eksponaty zgromadzone z wraku statku znalezione przy wschodnim wybrzeżu Antikythera. Statek zatonął i leżał na dnie morza przez wiele setek lat. Pani przewodniczka powiedziała, że te posągi, których fragmenty ukryte były w piasku, zachowały się doskonale, natomiast te fragmenty posągów, które narażone były na oddziaływanie słonej wody zostały przez nią uszkodzone. Zachwyciły nas posągi z brązu i marmuru, szklane naczynia użytkowe, złota biżuteria, przenośny astronomiczny kalkulator, wieloletni kalendarz, urządzenia związane z astronomią i technologią. Wszystkie zgromadzone tam przedmioty pomogły nam zrozumieć i zdobyć wiedzę na temat starożytnej greckiej cywilizacji. Zdziwiliśmy się, że już w tamtych czasach Grecy prowadzili handel dziełami sztuki z ościennymi krajami. Dowiedzieliśmy się, że w zbiorach Muzeum Numizmatycznego znajduje się aż 600 000 przedmiotów, a są to głównie monety albo medale. Kolekcja przedstawia historię numizmatyki, począwszy od XIV wieku p.n.e. do czasów nowożytnych. Niestety nadszedł ostatni dzień naszej przygody z grecką historią. Tego dnia zwiedzaliśmy Muzeum Akropolis znajdujące się u podnóża wzgórza Akropol. Zgromadzone tu dzieła sztuki starożytnej Grecji sprawiają, iż jest to Najpiękniejsze Muzeum Świata. Wszyscy podziwiamy to cudowne miejsce i jesteśmy pełni zachwytu. Zobaczyliśmy tu starożytne rzeźby z Partenonu, posągi jeźdźców konnych, posągi Ateny, rzeźby mężczyzn, marmurowe płaskorzeźby oraz inne przedmioty z brązu i gipsu. Na płaskorzeźbach widzieliśmy sceny z mitologii greckiej. Akropol jest dla nas wszystkich symbolem międzynarodowej kultury, symbolizującym fundamentalne zasady demokracji, najlepsze wartości filozoficzne i osiągnięcia starożytnej cywilizacji, promienny znak dla całej ludzkości. Akropol stanowi również najwyższe światowe osiągnięcie architektoniczne. Wiemy, że Akropol to najwspanialsze dzieło sztuki poświęcone bogini Aten, Atenie. Mamy nadzieję, że jeszcze tu wrócimy. Po południu grupa Comeniusa spotkała się w ateńskiej szkole, gdzie greccy uczniowie pokazali przygotowane przez siebie przedstawienie o historii Grecji i monety. Odziani byli w tradycyjne starożytne tuniki w kolorach ecre i purpury. Po

przedstawieniu tradycyjnie był targ wielokulturowy. Później nastąpił smutny moment pożegnania i rozstaliśmy się, mając nadzieję, że nie na zawsze.

* * *

SPOTKANIE W DUNAHARASZTI

Na ostatnie spotkanie do Dunaharaszti wyjechaliśmy rano 7 maja, tym razem nie samolotem, tylko 8-osobowym busem. Zwiedzając Budapeszt zobaczyliśmy słynne mosty, takie jak Most Elżbiety, Most Łańcuchowy czy Most Wolności. Na Placu Bohaterów zauważyliśmy dość monumentalne posągi ludzi zasłużonych w polityce i historii Węgier. Na najwyższej kolumnie mierzącej 36 metrów wysokości stoi posąg Archanioła Gabriela. Według legendy miał się on ukazać we śnie królowi Stefanowi i nakazał mu nawrócić pogański naród na chrześcijaństwo. U stóp Archanioła Gabriela znajdują się posągi na koniach siedmiu wodzów plemion madziarskich (łącznie ze słynnym Arpadem), którzy dokonali podboju tych terenów na przełomie VIII i IX wieku. Z placu przeszliśmy do Zamku Vajdahunyad. Naszym oczom ukazał się dość fantastyczny zamek, składający się z elementów 21 budynków z całych Węgier.

*Zamek Vajdahunyad, przed pomnikiem Anonimusa
– autora kroniki „Gesta Hungarorum”.*

Od lewej: Małgorzata Wojtania, Katarzyna Segiet, Daria Konarska, Jadwiga Starnawska-Przydacz, Elżbieta Gajos, Dominika Pardela i Patrycja Sawicka

Naszym ostatnim przystankiem w Budapeszcie była Góra Gellerta, gdzie zobaczyliśmy cytadelę, która jest pozostałością po dawnym panowaniu Austriaków na Węgrzech. Góra Gellerta zawdzięcza swoją nazwę biskupowi Gellertowi, który prawdopodobnie został tutaj zamordowany przez pogan i według legendy spuszczone go ze szczytu w drewnianej beczce. Góra zawsze cieszyła się złą opinią wśród mieszkańców – uważano, że zbierają się na niej czarownice i odprawiają sabat. Byliśmy również świadkami zmiany warty przed Pałacem Prezydenckim.

Po lunchu poszliśmy do skansenu, będącego dawniej niemieckim domem mieszkalnym. Obejrzelśmy przedstawienie, którego tematyka związana była z teatralną podróżą monety przez europejską historię. Przybyłe delegacje również zaprezentowały swój krótki program artystyczny. Patrycja Sawicka zaśpiewała polską piosenkę „Czerwone korale” oraz jedną angielską. Dominika Pardela zaśpiewała piosenkę po francusku. Delegacja włoska przestawiła włoski taniec, wyglądał bajecznie i kolorowo w sycylijskich strojach ludowych. Jedna z włoskich dziewczynek zagrała na flecie, a jeszcze inna na gitarze. Po przedstawieniu odbył się oczywiście targ wielokulturowy. Węgierski zespół ludowy zatańczył również popularne tańce ludowe. Następnego dnia przenieśliśmy się w czasy panowania wodza madziarskiego, Arpada. A było to ponad tysiąc lat temu. Zwiedziliśmy Emese Park, który jest Europejską Średniowieczną Osadą, obejrzelśmy tam broń, jaką posługiwali się ówcześni mieszkańcy tych ziem. Mogliśmy zobaczyć domostwa, strzelać z łuku oraz zrobić świecę. Obejrzelśmy pokaz jazdy konnej. Wiosłowaliśmy również łodzią po Dunaju i wiosłowanie okazało się dość trudnym i ciężkim zajęciem.

Na Węgrzech zwiedziliśmy Pecs, które jest na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego

UNESCO. Podróż była długa, ale warto było zobaczyć to piękne miasto znajdujące się na granicy z Chorwacją. To historyczne miasto założone przez Rzymian w II wieku zostało wybrane w roku 2010 jako Europejska Stolica Kultury. Zobaczyliśmy tam Cella Septichora Centre – chrześcijańskie cmentarzysko i Muzeum Ceramiki – Zsolnay Cultural District.

Zwiedzając Wyszegrad poznaliśmy inne oblicze średniowiecznych Węgier. Weszliśmy na szczyt wzgórza, na którym znajdowała się średniowieczna forteca obronna. Uczestniczyliśmy w ekscytującym średniowiecznym turnieju rycerskim i pokazie lotów tresowanego sokoła.

Następny etap naszej podróży poprowadził nas w jeszcze bardziej odległe czasy, a mianowicie do starożytnego Aquincum, położonego w Budapeszcie. Kiedy przyjechaliśmy na miejsce, Aquincum okazało się być pozostałościami po starożytnej rzymskiej fortecy obronnej. Naszym oczom ukazały się pozostałości po budynkach mieszkalnych, gdzie w starożytności mieszkańcy cieszyli się centralnym ogrzewaniem, publicznymi łaźniami, czy amfiteatrem. Uczniowie dowiedzieli się, że wokół miasta był również akwedukt.

W ostatnim dniu spotkaliśmy się w szkole w Dunaharaszti, Baktay Ervin Grammar School, gdzie tradycyjnie odbyła się uroczystość monet i uczniowie wzięli udział w lekcjach. Po lunchu pojechaliśmy do stadniny koni, gdzie jeździliśmy konno i bryczkami. Na zakończenie dnia zjedliśmy gulasz i odbyła się pożegnalna dyskoteka. Następnego dnia rano pożegnaliśmy się z uczniami i nauczycielami i zakończyliśmy ostatnią wizytę w szkole partnerskiej. Pojechaliśmy do domu. W Częstochowie, przed budynkiem gimnazjum czekali na nas rodzice uczniów. Odczuwaliśmy żal i smutek z powodu zakończonego projektu, ale wszyscy byliśmy szczęśliwi, że powróciliśmy do domu.

* * *

PODSUMOWANIE

Realizowany w Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego projekt „Teatralna podróż monety przez europejską historię” dał uczniom niepowtarzalną okazję poznania nowych ludzi, ich rówieśników z krajów Unii Europejskiej, dał również możliwość nawiązania przyjaźni.

Uczniowie uczyli się historii o europejskich kulturach metodą dramy i zajęć teatralnych oraz aktywnie uczestniczyli w procesie uczenia się historii o wydarzeniach krajów partnerskich.

Poszerzyła się ich ogólna wiedza oraz świadomość wspólnego europejskiego dziedzictwa historycznego i kulturowego. Wzrosła pewność siebie u uczniów oraz wiara we własne siły poprzez korzyści płynące z wymiany i badania różnych aspektów europejskiej kultury. Uczniowie uświadomili sobie, że są członkami Unii Europejskiej, że są nie tylko Polakami, ale i Europejczykami. Najcenniejsze dla uczniów było to, że gościli uczniów z zagranicy oraz przebywali w ich domach podczas wyjazdów zagranicznych. Uczniowie wzmocnili swoje umiejętności pracy zespołowej.

Projekt promował Partnerskie Projekty Szkół Programu Comenius, w ramach Programu „Uczenie się przez całe życie”, promował Polskę, Częstochowę, Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego oraz postać jego patrona. Gimnazjum nr 1 poszerzyło swoją ofertę zajęć dodatkowych dla uczniów.

Kadra nauczycielska wzmocniła swoje umiejętności w zakresie technologii komunikacyjno-informacyjnej oraz zarządzania projektem. Wzrosły kompetencje uczniów i nauczycieli w zakresie umiejętności porozumiewania się językami obcymi, ich kreatywność i przedsiębiorczość.

Odczuwam ogromną satysfakcję z możliwości zrealizowania tak wspaniałego projektu.

Koordinator projektu mgr Jadwiga Starnawska-Przydacz składa serdeczne podziękowania wszystkim uczniom i ich rodzicom za pomoc w przygotowaniach do projektu oraz jego realizacji. Bez Was moi drodzy ten projekt nie zaistniałby. Wykonaliście ogromną pracę. Bardzo dziękuję.

Jadwiga Starnawska-Przydacz